

سند فعالیت‌های مسجد

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebayt.ir

سند فعالیت‌های مسجد

مسجد محلی برای سجده و سجده نمادی از اطاعت همه جانبه و از روی خشیت در برابر پروردگار عالم است. در این مکان مقدس که خداوند به آن حرمت داده است حقایق و حیانی تعلیم می‌شود و زمینه تزکیه و آشنایی با وحی و دریافت‌های غیبی برای مردم مهیا می‌گردد و از رهگذر شکل‌گیری امت، رجوع به امام نور و توجه به مناسک امت آسان شده و قیام الی الله که تنها موعظه خداوند است برای فرد و جامعه به تحقق نزدیک می‌شود. این نوشتار تلاشی برای تأسیس و اداره چنین مسجدی است.

مقدمه

انسان عبد و بنده خداوند است. ذات باری تعالی او را برای عبودیت آفریده و به او عقل بخشیده است و نیز عقل را با عبودیت و در عبودیت تعریف کرده است. اعضا و جوارحش را مبتنی بر عبودیت تقدیر و تدبیر کرده و مقصد و کمال و کیفیت زندگی او و حیاتش را برای همین منظور تعیین نموده است. خداوند تکلیف را در بستر عبودیت، برای او مشخص کرده و انحرافش از این مقصد را، به عنوان انحراف و هدایتش به این معنا را، هدایت به صراط مستقیم الهی تلقی کرده است. ذات باری تعالی همچنان که زندگی هر فرد را بر پایه عبودیت تعیین نموده، حیات جمعی انسان‌ها را نیز بر همین اصل استوار کرده است. خداوند انسان را برای تحقق این منظور یاری نموده و با ارسال انبیا و نزول وحی، به او مدد رسانده و او را در هدفش وانگذاشته است. پس انسان هر چه بیشتر بتواند عبودیتش را جلوه‌گر سازد، بیشتر از مدد الهام و وحی که جلوه‌های ربوبیت الهی هستند، برخوردار خواهد شد. اگر پذیرفته باشیم اراده خداوند بر این قرار گرفته که عبودیت، همه حیثیت انسان و تمام شؤونات او را تعریف کند؛ پس محل هبوط، استقرار، زندگی و بیت او نیز عبادتگاه او خواهد بود. از این رو مسجد به عنوان محمل عبودیت انسان، به یک معنا همه زمین و عوالم مورد بهره انسان را شامل می‌شود.

سند فعالیت‌های مسجد

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebayt.ir

تذکر معنای یاد شده به انسان‌ها و یادآوری عبودیت آنها ایجاب می‌کند که در حیثیت جمعی و شامل خود، به این نکته شهادت بدهند: همچنان که تکویناً هر عالمی که انسان در آن قرار داشته باشد، عبادتگاه اوست، لازم است تشریحاً و به مدد اختیاری که خداوند برای عبد خود خواسته، در جلوه‌ای دیگر، همه عرصه‌های حضور انسان‌ها، مسجد باشد.

تعیین مکان‌هایی خاص به عنوان مسجد که توسط مردان الهی انجام شده به منظور پاسداشت از چنین مقام عبودیتی است، که با رعایت آداب مختلفی که بر عبودیت خداوند تأکید دارد، همراه است.

وَكَذَلِكَ أَغْتَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيُغْلَمُوا أَنْ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَ أَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَازَعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا رَبُّهُمْ أَغْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا^۱

و همان‌گونه (که آنان را از خواب طولانی بیدار کردیم مردم آن دیار را) از (وضع) آنها آگاه ساختیم آنگاه که در میان خودشان در کار بعث خود نزاع داشتند، تا بدانند که وعده خدا حق است و در (آمدن) روز قیامت تردیدی نیست. پس (مشرکان آنها که از این حادثه قانع نشده بودند) گفتند: بر (اجساد) آنها بنایی بسازید (و ره‌اشان کنید) پروردگارشان به آنها داناتر است. (اما مؤمنان یعنی) کسانی که بر کار آنها غالب بودند گفتند: ما بر اجساد آنان مسجدی بنا خواهیم کرد (تا یادگار جاویدان آنها باشد).

با هبوط انسان در زمین، خداوند همه زمین را برای او به عنوان مسجد قرار داد و انسان‌های صالح برای تقویت این وظیفه محل‌هایی را برای عبودیت بنا کردند. این بنا که به محلی از عبادت معروف شده با افزایش ظرفیت انسان پس از شکل‌گیری امت به مرکزیتی برای منسک تبدیل گردید.

بر اساس چنین ویژگی‌هایی مسجد محور امت‌سازی گردیده و به شکل خاصی نیز حرمت یافته و محلی برای تألیف عباد الرحمن گردیده است. نمونه بارز و مشخص چنین مسجدی، مسجد الاقصی و مسجد

^۱ سوره مبارکه کهف، آیه ۲۱.

سند فعالیت‌های مسجد

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebayt.ir

الحرام است که محلی برای تجمیع انبیا و اولیای الهی و محلی برای اظهار قدسیت و پاکی به عنوان قبله همه انسان‌ها و نیز به عنوان مرکز امت‌سازی گردید.

علاوه بر این محوریت مسجد الحرام در شکل‌دهی امت خاتم الانبیا که پشتوانه‌ای چون دین حنیف حضرت ابراهیم علیه السلام داشت سبب شد تا همه مساجد در عالم را به عنوان شعبه‌هایی از مسجد الحرام قرار داده آنها را به سمت شریعت خاتم دعوت کند.

خداوند به یمن مسجد الحرام منسک حج را سامان‌ده امت اسلام و همه امم قرار داد و جریانی از هدایت را برای اقامه دین توسط آخرین منجی در این منسک جعل نمود. این مسجد که به واسطه قوای ملکوتی و ملکی مانند ابابیل در طول تاریخ حفظ گردیده، نور چشم مؤمنین و محل امنی برای همگی تا روز قیامت قرار گرفته است.

با توجه به مطالب فوق مسجد محلی بی‌نظیر در رشد و تعالی انسان و تقرب او به سمت خداوند است. محلی که به صورت شبکه‌ای به مسجد الحرام متصل می‌شود و در اثر آن امت به قیام دعوت می‌گردد.

منسک، امت و قیام در مسجد و در ذیل رهبری امام قوام می‌یابد و با ایجاد اتحاد و هماهنگی کلمه توحید را در همه عالم می‌گستراند. بدین ترتیب جا دارد این مکان مقدس که دارای احکامی قابل تأمل است به همان‌گونه پاس داشته شود که خدا خواسته است. لذا سزاوار است شأن و موقعیت نظام‌سازی آن شناخته شود و محلی برای سامان‌دهی نیروها و جریان‌سازی توان‌ها و امکانات باشد.

برای این منظور ابتدا لازم است ضرورت عبودیت و نقش سجده در آن دانسته شود آنگاه نقش محل تعیین یافته در توان‌افزایی عبودیت فهمیده شود.

سه مؤلفه «امت‌سازی»، «منسک‌گرایی» و «قیام برای خدا» مؤلفه‌های تأسیس مسجد بر مبنای تقواست. هر یک از این مؤلفه‌ها بر هم اثر دارد و لازم است اساس برنامه‌ها و فعالیت‌های مساجد گردد.

سند فعالیت‌های مسجد

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebayt.ir

خارج کردن کارکرد مسجد از محل اقامه نماز به امور دیگر به هر صورتی که باشد اشتباه است و می‌تواند سبب سلب بسیاری از توفیقات از جامعه گردد. به همین دلیل لازم است کارکرد مساجد برای نمازگزاران و امامان جماعت و متصدیان امور به خوبی تبیین گردد تا با سوق دادن مساجد به مقاصد و اهداف اصلی، رحمت و خیر در جامعه سرازیر شود.

طبیعی است نوشتار حاضر به بخشی از حقایق بنیادی و راهبردی مساجد اشاره کرده است. لذا می‌توان آن را به عنوان طلّیعه‌ای برای تعیین خط مشی مساجد معرفی کرد.

عناوین فصول این کتاب عبارتند از:

بخش اول: بیان مبانی و اصول کلی

ویژگی‌های مسجدهای تقوا محور

ویژگی اول: مسجد و امت‌سازی

ویژگی دوم: مسجد و امام‌طلبی

ویژگی سوم: مسجد و منسک‌گرایی

ویژگی چهارم: قیام‌الله

بخش دوم: راهبردهای شکوفایی مسجد

مرحله اول: تأسیس مسجد

مرحله دوم: تعیین ساختار اداره مسجد

مرحله سوم: برنامه‌ریزی

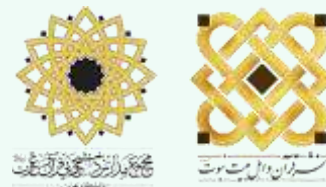
مرحله چهارم: اجرای دقیق برنامه‌ها و برخورد نیکو با مخاطبین

مرحله پنجم: ارتباط و تعامل با سایر مساجد

مرحله ششم: ارتقا با مشارکت قوم‌های توحیدی

سند فعالیت‌های مسجد

(توضیحات کامل)

www.QuranAhlebait.ir

ضمیمه ۱: روایات نُسک و منسک

ضمیمه ۲: روایات مسجد